

Yanyan

59 CSÁTO, E.A. List of Lars Johanson's publications. *Symbolae Turcologicae: studies in honour of Lars Johanson on his sixtieth birthday, 8 March 1996*. Ed. A.Berta, B.Brendemoen & C.Schönig. Istanbul: Swedish Research Institute in Istanbul, 1996 (Transactions, 6), pp.239-246

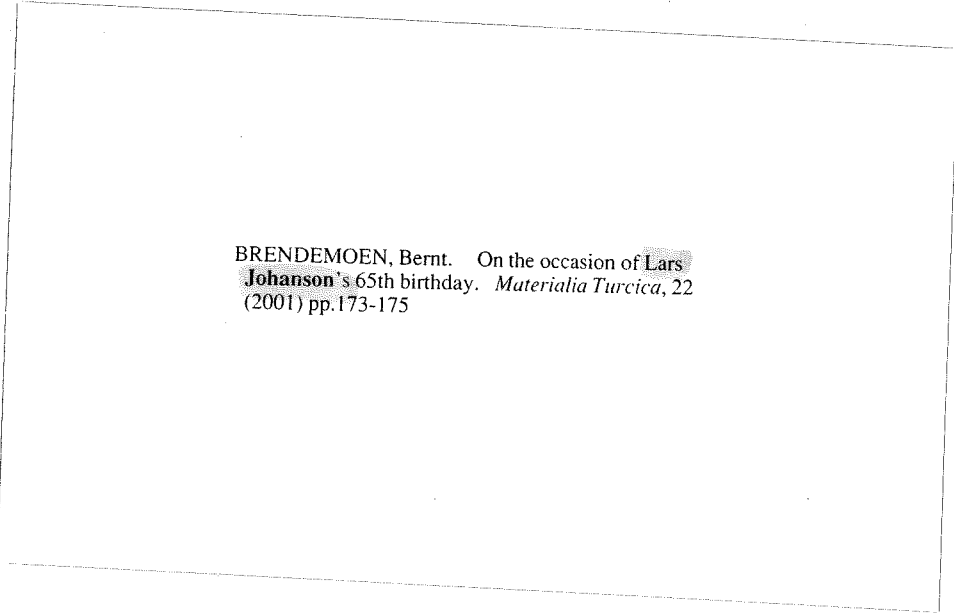
46 CSATÓ, E.A. A list of Lars Johansen's publications. *TULIP: Turkish Linguistics Post*, 9 (1996) pp.21-25

ARALIK 1997

Johansen Lars (M50 Tuh)

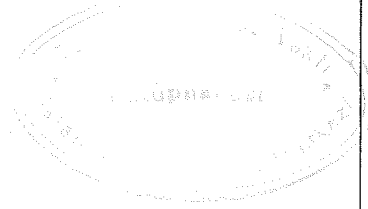
DEMİR, Nurettin & TURAN, Fikret. Lars Johanson. *Scholarly depth and accuracy: a Festschrift to Lars Johanson. Lars Johanson armağanı*. Ed. Nurettin Demir, Fikret Turan. Ankara: Grafiker Yayıncılık, 2002, pp.11-15.

Bibliography Lars Johanson. *Scholarly depth and accuracy: a Festschrift to Lars Johanson. Lars Johanson armağanı*. Ed. Nurettin Demir, Fikret Turan. Ankara: Grafiker Yayıncılık, 2002, pp.23-37. [Unsigned.]

BRENDEMOEN, Bernt. On the occasion of Lars Johanson's 65th birthday. *Materialia Turcica*, 22 (2001) pp.173-175

Johansen Lars E.A
(M2R Tuh)

TÜRKLÜK BİLİMİNE ADANAN BİR ÖMÜR

– Lars Johanson'un 60. Doğum Yıl Dönümü Münasebetiyle–

MUSTAFA UĞURLU

Günümüzün en önde gelen Türkologlarından Lars Erik Axel Johanson, 8 Mart 1936'da İsveç'in Köping şehrinde dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini burada tamamlayan Johanson, 1956-1959 yılları arasında Uppsala Üniversitesinde Germanistik, İskandinavistik, Slavistik, Türkoloji ve Sanskrit öğrenimi gördü. 1959-1960 arasında Viyana Üniversitesinde Doğu Dilleri Bölümüne devam etti. Aynı yıl Uppsala Üniversitesinde başladığı Türkoloji sahasındaki yüksek lisans öğrenimini 1963 yılında tamamladı. Bu arada bir yarı yıl İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde misafir öğrenci olarak bulundu. Doktorasını Walter Björkman'ın gözetiminde *Studien zur reichstürkischen Verbalsyntax* [İmparatorluk Türkçesinin Fiillik Dizimi Üzerine Araştırmalar] adlı teziyle Uppsala Üniversitesinde 1966 yılında tamamladı.

1965-1972 yılları arasında Uppsala ve Stockholm Üniversitelerinde Türkoloji ve dil bilimi üzerine dersler verdi. 1967 yılının dört ayını Londra'daki School of Oriental and African Studies'te ve üç ayını İstanbul, Ankara ve Erzurum'da araştırma yaparak geçirdi. 1971 yılında *Aspekt im Türkischen. Vorstudien zu einer Beschreibung des Türkeitürkischen Aspektsystems* [Türkçede Görünüş. Türkiye Türkçesinin Görünüş Sistemini Açıklamak İçin Ön Araştırmalar] adlı "Habilitation"unu Uppsala Üniversitesinde tamamlayarak 1973-1980 yılları arasında Uppsala Üniversitesinde genel Türkoloji sahasında dersler verdi. 1975, 1976 ve 1979 yıllarında ikişer aylık dönemler hâlinde Sovyetler Birliği'nde yaşayan çeşitli Türk topluluklarının ilimler akademilerinde araştırmacı olarak bulundu. 1979-1980'de Frankfurt Üniversitesinde misafir profesör olarak çalışan Johanson, 1981 yılından itibaren Mainz Üniversitesinin Türkoloji sahasındaki kadrolu profesörüdür. 1984 yılında iki ay süre ile Çin Sosyal İlimler Akademisinde misafir araştırmacı olarak Doğu Türkistan böl-

gesinde bulundu. 1985 yılından itibaren Wiesbaden şehrindeki Harrassowitz yayın evi bünyesinde "Turcologica" serisini yayımlamaktadır. Bu seriden şimdiye kadar 26 kitap çıkmıştır.

Lars Johanson, hocalığının yanı sıra üretken bir yazardır. Daha okul yıllarında mahallî gazetelerde çıkmaya başlayan yazıları, artarak devam etmiş; ülke düzeyinde çıkan gazete ve dergilerde yayımladığı çok sayıda yazısıyla Türk kültürü ve edebiyatının İsveç'te tanınmasına yardımcı olmuştur.

Doktorasından sonra ise daha çok ilmi yazılar yazmıştır. Yayın listesine bakılınca bu sahada da üretken ve verimli bir ilim adamı olduğu kolayca anlaşılacaktır. Bu güne kadar gazete ve dergilerdeki yazılarının; *Brockhaus Enzyklopedie*, *Encyclopaedia Britannica* gibi ansiklopedilere yazdığı maddelerin dışında yüz altmış altı yayına imza atmıştır. Bunların dokuzu kitap, yetmiş üçü makale ve seksen dördü tanıtma yazısıdır. Kitaplarının ve makalelerinin birçoğu Türklük bilimi sahasında vazgeçilemeyecek ilmi kaynaklar niteliğindedir. Burada, Türkiye'deki Türkologlar açısından çok üzüldüğüm bir husus var: Johanson'un en önemli kitapları başta olmak üzere yazılarının büyük çoğunluğu Almancadır. Meselâ, 73 makalesinin 48'i Almanca, 15'i İngilizcedir. Bundan başka sırasıyla İsveççe, Türkçe, Rusça ve Macarca gelmektedir. Görüleceği üzere, Lars Johanson'dan faydalanabilmek için Almancayı iyi düzeyde bilmek gerekmektedir. Almanca ise, maalesef Türkiye'de pek az Türkolog tarafından bilinmektedir.

Lars Johanson, araştırmacı dikkatini Türk dünyasının tamamına yöneltmiştir. Bu, yayınlarına da aynen yansımıştır. Yayınlarının tam bir listesi için; Csató, É. A., 1996, A list of Lars Johanson's publications, *Turkish Linguistics Post 9* (1996), 21-25'e bakılabilir. Onun araştırmaları arasında; *Zum Präsenz der nordwestlichen und mittelasiatischen Türkischen Sprachen* [Kuzeybatı ve Orta Asya Türk Dillerinde Şimdiki Zaman Üzerine]'den *Die westoghuische Labialharmonie* [Batı Oğuzcasında Ünlü Uyumu]'ye kadar; *Zur Anpassung von Lehnelementen im Türkischen* [Türkçede Ödünç Kelimelerin Uyumu Üzerine]'den *Zur Geltung türkischer Schriftsprachen und Schriftsysteme* [Türk Yazı Dilleri ve Sistemlerinin Geçerliliği Üzerine]'ye kadar her sahada yapılmış araştırmalara rastlanabilir. Araştırmalarına çoğu kere bütün Türkçeyi ilgilendiren konuları seçmiş; bazılarında Altay dillerini de bunlara dahil etmiştir. İlgilendiği dillerin eski ve yeni dönemleri arasında da ayırım yapmamış; bütünü göz önünde tutmuştur.